

Az MPT Tesztbizottságának (TB) beszámolója a 2020/2021. évi munkájáról, kitekintve a TB utóbbi három elnöki ciklusban végzett tevékenységére

2021. április 9.

Tekintettel a harmadik elnöki ciklus lezárására, a beszámoló visszatekint a TB elmúlt 12 éves tevékenységére. A TB fő célja a hazai pszichológiai tesztelés minőségének javítása a tesztek fejlesztésének, adaptálásának és használatának szakmai, etikai és jogi kereteire vonatkozó irányelvek kidolgozásával. A TB 2008-ban kitűzött céljait részben teljesítette. Munkájukért köszönet illeti a TB tagjait:

2008-2012 között: Bencs Zsuzsanna, Berkics Mihály, Bóka Ferenc, Karap Gergő, Himmel Irén, Martos Tamás, Mohai Katalin, Nagy László, Nagybányai Nagy Olivér (titkár), S. Nagy Zita, Szabó Pál, Vass Zoltán

2012-2016 között: Bencs Zsuzsanna, Bolla Veronika, Karap Gergő, Himmel Irén, Kóbor Andrea, Martos Tamás, Mirnics Zsuzsanna, Nagybányai Nagy Olivér (titkár), S. Nagy Zita, Tomaso vszki László, Vass Zoltán

2016-2021 között: Bencs Zsuzsanna, Bolla Veronika, Karap Gergő, Gebauer Ferenc, Hazag Anikó, Jantner Judit, Komóczy Mihály, Kondé Zoltán, Kun Ágota, Lakatos Zsuzsanna, Martos Tamás, Nagybányai Nagy Olivér (titkár), S. Nagy Zita

1. A TB 2010 április 30-i dátummal kidolgozta a TB Szervezeti és működési szabályzatát (**Statutum**), amelyet az MPT Vezetősége 2010 szeptember 18-án elfogadott, majd 2012 március 30-án módosított. A Statutum kidolgozásakor a TB együttműködött az MPT Etikai bizottságával és a Magyar Pszichológusok Érdekvédelmi Egyesületével. A Tesztbizottság státusza az MPT 2010. május 28-án módosított Alapszabályában is megjelent.
2. A TB a Statutumában kidolgozta **a hazai pszichológiai tesztek minősítésének** programját és eljárásrendjét. Ennek alapján a TB
 - a. adaptálta „Az EFPA Tesztminősítési sémáját a pszichológiai vizsgálóeszközök (tesztek) leírására és értékelésére. Tesztminősítési űrlap és értékelési támpontok a tesztminősítő szakértők számára”;
 - b. kidolgozta és elfogadta „*A tesztminősítés eljárásrendjét (forgatókönyvét)*”;
 - c. elfogadta a tesztminősítés költségkategorióit, amelyet az MPT vezetősége 2011. áprilisi ülésén jóváhagyott;
 - d. a tesztminősítési folyamatot az MPT XX. Jubileumi Nagygyűlése kezdetére időzítve hirdette meg a Társaság honlapján a fenti anyagok közzétételével együtt: <http://mpt.hu/a-tarsasagrol/szervezet/bizottsagok/tesztbizottsag/tesztminosites/> ;
 - e. felvette a kapcsolatot az EFPA tesztbizottságával (Standing Committee on Tests and Testing), amely a magyar változatot hivatalos honlapján szerepelteti: <http://assessment.efpa.eu/documents/>
3. A TB kidolgozta és 2014. november 14-én *ideiglenesen*, majd 2015. december 15-én véglegesen elfogadta **A pszichológiai teszthasználattal irányelveit**, amely a szakmai érdekvédelmi grémiumok és a tesztforgalmazók véleményét is figyelembe véve a pszichológiai vizsgáló- és mérőeljárások (tesztek) használatának szakmai és képzettségi feltételeire vonatkozóan fogalmaz meg ajánlásokat. Az Irányelveket a TB
 - a. az MPT honlapján (<http://mpt.hu/2015/01/05/a-pszichologiai-teszthasznalat-iranyelvei/>) és
 - b. a Magyar Pszichológiai Szemle 73. kötet, 2. számában (pp. 125-132) tette közzé (<https://doi.org/10.1556/0016.2018.003>).
4. A TB kidolgozta, 2020. december 31-i dátummal elfogadta és az MPT honlapján megjelentette **A tesztfejlesztés és tesztadaptáció irányelveit**, amely azokat a követelményeket és kritériumokat fogalmazza meg, amelyeknek a saját fejlesztésű vagy külföldről adaptált teszteknek szakmai szempontból meg kell felelniük. Ez az anyag képezheti az alapját annak,

- hogy a pszichológus kollégák a hazánkban fellelhető és a Tesztkataszterben felsorolt tesztek közül kiválaszthassák azokat, amelyeket megfelelnek a szakmai normáknak.
5. A TB összeállította a Magyarországon használt és publikált tesztek listáját. A **Tesztkataszter** az eredeti tervek szerint a *tesztminősítési* programban minősített tesztek tartalmazta volna. Magyarországon azonban még soha nem történt meg a tesztek összeírása. A listába vett tesztek váratlanul nagy száma a tesztminősítési program újragondolását igényli, ugyanakkor lehetővé teszi a tesztfejlesztés és a tesztadaptációs munkák racionalizálását:
 - a. A TB jelen pillanatban 778 tesztet tartalmaz. A listába vétel kritériuma mindössze annyi volt, hogy a teszt használatáról hazai vagy külföldi közlemény jelenjen meg, vagy kötetekben megjelent szakmai listában már szerepeljen. (Itt köszönjük meg az ELTE PPK kollégáinak, hogy az általuk összeírt 250, főként kutatásokban használt tesztek listáját a TB rendelkezésére bocsátotta.)
 - b. A fenti listában szerepel az OENO sorszámmal is rendelkező 86 eljárás/teszt is, amelyek jó része ma már szakmai és szerzői jogi felülvizsgálatra szorul.
 - c. A folyamatosan karbantartott Tesztkatasztert a TB az MPT honlapján teszi közzé 2021 május 1-én a technikai lehetőségektől függően kereshető, de nem letölthető file-formában.
 - d. A tesztnyilvántartás létrehozása elősegítheti különösen azoknak a *diagnosztikai* célra használt teszteknek a kiválasztását is, amelyek *minősítése, frissítése és fejlesztése elengedhetetlen*. A TB szükségesnek tartja, hogy ezt a feladatot az illetékes minisztériumok szakmai háttérbizottságai karolják fel, és e munka anyagi feltételeit – akár állami pályázatok kiírásával – megteremtsék.
 6. A TB a tesztelés kérdéseiben együttműködik az érintett országos hatóságokkal, szervezetekkel és intézményekkel. Ennek keretében
 - a. a TB elnöke részt vett az Országos Szakfelügyeleti Módszertani Központban (OSZMK) 2009. november 22-én az EüM Klinikai Pszichológiai Szakmai Kollégiuma, a Magyar Pszichológiai Társaság, a Magyar Pszichológusok Érdekvédelmi Egyesülete (MPÉE), az Országos Egészségbiztosítási Pénztár (OEP) és a SOTE Magatartástudományi Intézet képviselőinek részvételével megtartott egyeztető megbeszélésen az OEP Szabálykönyvében szereplő pszichológiai tesztek és mérőskálák minősítése, elérhetősége, forgalmazása és beszerzésének finanszírozási háttere kapcsán. Ez az ülés kiemelt hangsúlyt helyezett a *pszichológiai tesztek jogszerű és szakmailag megalapozott* alkalmazására, s ebben a folyamatban számított a tesztek Tesztbizottság általi minősítésére. A tesztminősítés feladata azonban meghaladja egy társadalmi szervezet (a TB) erejét és hatókörét.
 - b. A TB az elmúlt időszakban együttműködést kezdeményezett az EüM Klinikai Pszichológiai Szakmai Kollégiumával, a Magyar Pszichológusok Érdekvédelmi Egyesületével, a Magyar Pszichiátriai Társasággal. További együttműködések is hasznosak lehetnek, például a Magyar Gyógytérápiológusok Egyesületével, a Magyar Pedagógiai Társasággal, a Magyar Tehetségsegítő Szervezetek Szövetségévé vagy a Magyar Szervezetfejlesztők Egyesületével.
 7. A TB a legutóbbi ciklusban hiányos összetételben működött. Feltétlenül szükséges, hogy a tesztelésben érdekelt minden szekció delegáljon tagot a Tesztbizottságba. Elképzelhető a delegálási feltételek jövőbeli módosítása.
 8. A bizottság fontos, és a korábbinál hangsúlyosabb feladata a teszteléssel kapcsolatos szakmai fejlemények és dilemmák megvitatására szolgáló **szakmai fórumok** indítása és szervezése.

Nagybányai Nagy Olivér s.k.
titkár

Nagy János s.k.
elnök